

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. kmetijske družbe.

Tečaj III.

V sredo 15. Prosenca 1845.

List 3.

Ob fhešt in dvajseti obletnizi smerti gospoda
Valentina Vodnika. *)

V Arabje puhávi
Še tizhik rodi;
V nesnáni gošhávi
Šam sa se shiví. **)

Šo svésde festríze,
Mu méfiz je brát;
Ne smé si on tize
Sa ljúbizo sbrát'.

Sanj drushba ne mara,
In on ne sa njó;
V samóti se stara,
Mu léta tekó.

Nar flajshí dísháve,
Ki sa nje sam vé,
Nar shláhtníshí tráve,
Kadila dragé,

In miro nabéra
Netrúden vse dní;
Še vbada, se vpéra,
Sa smert le fkerbí.

Germádo 's njih déla
Perleten samzhé;
Ko príde smert béla,
Na nji se foshgè.

Vun plane 's plaména
Ozhíshen, oprán,
Šlovezh'ga iména
Tizh Fenis ***) na dan.

Tak péviz se trúdi,
Šamóten shiví,
Še v flávi, ki sgrúdi
Ga smert, prerodí.

Dr. Prešhérn.

Ptízhi so veliki dobrotniki kmetijstva.

(Na dalje.)

11. Šternad, (*rumeni šternad, Goldammer, emberiza citrinella*), shiví v malih boršhtih, germovju in po verteh, in se redí od shitnih semen, od lanjeniga, makoviga, konopljeviga in od semen drusih seljish, kakor tudi od mnogih merzhefov in zherovov. On nam fhkodo poverne, ki jo na semenih napravi, de prav veliko fhkodljivih merzhefov potrebi.

12. Vertni šternat, (*vertnik, Gartenammer, Ortolan, emberiza hortulana*), shiví v malih lesih, boršhtih in po verteh; letí tudi prav rad na polje. Še redí vezhidel od profá, ajde in ovsá, tudi prav rad merzhefe pobira, in nam veliko vezh korifita kakor fhkode pernese.

13. Velki droseg, (*zarar, drosgazh, drefkazh, derfkazh, Misteldrossel, turdus viscivorus*), se dersí raji v gorah, kakor na ravninah, in se redí od kobiliz, gofenz, kebrov, zherovov, od ohmetja, besgovih in vezh drusih jagod. Ta ptiza je prav korifitna, torej je ne gré loviti in pokonzhati.

14. Drosgela, (*rudezhkasta drosgela, roshasti droseg, Rosendrossel, turdus roseus*), shiví raji v ravnini, kakor v gori in se redí od kobiliz, zherovov in drusih merzhefov in je savoljo tega prav korifitna ptiza; le fhkoda, de nafhe kraje le po redkama obifkuje.

15. Brinovi droseg, (*velka brinovka, smolniza, smovniza, Wachholderdrossel, Kronewetter, turdus pilaris*), prileti posno jèfeni v nafhe kraje, in zhes simo pri naf ostane, se redí od kebrov, gofenz, zherovov, ohmetja, besgovih in brinovih jagod in je zlo nizh fhkode ne naredí.

16. Škorsz, (*pifani fhkorsz, storlin, Staar, Starl, sturnus vulgaris*), shiví po planjavah in niskih grizhkih velikokrat tudi pafhnike obifkuje, se redí od bramorjev, kobiliz, gofenz in drusih mergolinzov, in le malokrat se kakiga semena pertakne. To ptizo moramo med nar vezhi dobrotnike kmetijstva fhteti, sató, ker bres fhtevila veliko merzhefov in zherovov pokonzhá.

*) Umerl je 8. Prosenca 1819.

**) Prizhujozha péfmi méra se je svolila, sató, ki je bila rajnikimu gosp. Vodniku nar bolj vshez.

***) Štare balni pripovdujejo, de tizh Fenis (Phoenix) 500 lét shiví, de, ki se mu smert perblishuje, si mire, kadíl, nar shlahtníshih sélish in drugih dísháv nabére, is njih germádo naprávi, se na nji foshgè in prerójen is ognja sleti.